

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
THE DEVELOPMENT OF PUBLIC MIND INDICATORS OF STUDENTS UNDER
SAKON NAKON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ธีระพงษ์ มุ่งชู*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา นลากบ่าง**

ดร.พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธุ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การดำเนินการมีสองระยะ ประกอบด้วย ระยะแรก การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จัดทำกรอบแนวคิดและร่างตัวบ่งชี้ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่สอง การตรวจสอบเพื่อยืนยันตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 352 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและโปรแกรมลิสรเลด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อคำถาม .43 – .92 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ .97

ผลการวิจัย พบว่า

1. ตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย 42 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็น ด้านการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ ด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาสมบัติส่วนรวม จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ และด้านการเคารพสิทธิในการใช้สมบัติส่วนรวม จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นไปตามหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. โมเดลโครงสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 1.25 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 6 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ .97 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00 (Chi-square = 67.18, df = 77, ค่า P = .97, ค่า GFI = 1.00, ค่า AGFI = .99, ค่า RMSEA = .00) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวนวัฒนกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าอุเทน

ABSTRACT

The objectives of this study were to develop public mind indicators of students under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 and to examine goodness-of-fit between the students' public mind structural model and the empirical data. The study was conducted in two phases. The first phase was the development of public mind indicators of students under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 by analyzing relevant studies and researches, interviewing experts, building conceptual framework and drafting indicators by using data analysis method. Consecutively, the second phase was the verification of students' public mind indicators through quantitative research method. Data was collected from a sample group of teachers, totally 352. Statistics software and LISREL program were employed in the data analysis process. The tool used in data collection was a five-rating scale questionnaire. The Index of item objective congruence (IOC) value of the questionnaire was between .80 – 1.00. Each item had the discrimination value between .43 – .92, and the overall reliability value calculated from Cronbach's alpha coefficient method was .97.

The results were as follows:

1. Public mind indicators of students under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 consisted of 3 major components, 7 minor components and 42 indicators. On the basis of relevant concepts, theories and studies, these indicators could be classified into the following groups: 1) 18 indicators related to the avoidance of actions causing public damage; 2) 14 indicators related to responsibility-taking of common property care; 3) 10 indicators related to respect in others' rights to use common properties.

2. The structural model of public mind indicators of students under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2 was in accordance with the empirical data. With Chi-Square value = 1.25, Degree of Freedom (df) = 6, P-value = 0.97, Goodness-Of-Fit (GFI) value = 1.00, Adjusted Goodness-Of-Fit (AGFI) value = 0.99 and Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) value = 0.00, it could be concluded that the hypothesis was true.

บทนำ

ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการได้ทำให้เกิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องซึ่งกระบวนการดังกล่าวถือเป็นหลักการที่สำคัญในการพัฒนานักเรียน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้ทันยุคทันสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ และพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 6)

ในระดับชุมชน ถ้าขาดจิตสาธารณะที่ดี ชุมชนและประเทศชาติก็ย่อมเกิดวิกฤตการณ์ทุกด้าน ยากต่อการแก้ปัญหา เพราะบุคลากรในประเทศขาดการเสียสละ มีการเบียดเบียนทำลายทรัพยากรและสมบัติที่เป็นส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าผู้นำประเทศจะนำมาตรการใดๆ ออกมาใช้ประชาชนก็จะขัดขวางไม่ให้ความร่วมมือ เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก แก่งแย่งแข่งขัน เห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและกลุ่มของตน การทุจริตคอร์รัปชันจึงเกิดขึ้น ผลที่ตามมาคือ การล่มสลายของชาติ ในระดับโลกซึ่งเป็นระดับที่ได้รับผลกระทบในวงกว้าง ถ้าพลโลกขาดจิตสำนึกสาธารณะ ต่างอยู่ หวังแต่เอารอดเอาเปรียบกับ

ประเทศอื่น โดยไม่มีจิตสำนึกในการช่วยเหลือ โดยเฉพาะประเทศที่ด้อยโอกาส การพัฒนามีน้อยหวังแต่จะกอบโกยผลประโยชน์เข้าไปในประเทศของตนเองไม่ช่วยเหลือมิตรประเทศหวังให้ประเทศของตนเองอยู่รอดปลอดภัยเท่านั้น ประเทศที่ถูกเอาเปรียบย่อมเกิดความไม่พอใจ คิดที่จะแก้แค้น ไม่ไว้ใจซึ่งกันและกัน แต่ละประเทศมีการสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อปกป้องประเทศของตนเอง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นมักมีแนวโน้มในการใช้กำลังและความรุนแรง เพื่อแสดงแสนยานุภาพทางการสงคราม ในการตัดสินใจปัญหา (สมโชค เจริญธรรม, 2553) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่สถานศึกษามุ่งปลูกฝังให้นักเรียน เป็นลักษณะภายในของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ เป็นลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่ดีงาม ประกอบด้วย ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ การอยู่อย่างพอเพียง ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความรักความเป็นไทย และการมีจิตสาธารณะ ดังนั้น สถานศึกษาต้องปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักเรียน นอกเหนือหรือเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามบริบท และจุดเน้นของสถานศึกษา และจะต้องปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลาในขณะที่มีจัดการเรียนการสอน รวมถึงมีการวัดและประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่ไปกับการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคนั้นๆ ตามที่ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 29)

จากผลการวิจัยพบว่า “เด็กไทย” เรียนเก่ง แต่ขาดสำนึกสาธารณะ เมินกิจกรรมชุมชน ห่วงเหินศาสนา และชอบโกหก พฤติกรรมดังกล่าวเป็นตัวกีดกร่อนเศรษฐกิจพอเพียง และความสมานฉันท์ เด็กถูกหล่อหลอมจากครอบครัวที่เน้นเรื่องการเรียนเป็นหลัก แต่ไม่มีจิตสำนึกสาธารณะ ทำให้เด็กถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เรียนเก่งและกลุ่มที่เรียนไม่เก่ง เด็กที่เรียนไม่เก่งก็พยายามทำพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมให้กับตนเอง สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไทยมีจิตสาธารณะต่ำมาจากสถาบันครอบครัว เพราะนอกจากการศึกษาในสถาบันการศึกษาแล้ว พ่อแม่ยังมีหน้าที่ช่วยกันอบรมสั่งสอนในด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับลูก ๆ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ถ้าครอบครัวไม่มีความรักและความอบอุ่นไม่อบรมสั่งสอนบุตรหรือในกรณีที่ครอบครัวขาดผู้นำที่ดี พ่อแม่แยกทางกัน ลูก ๆ ขาดความอบอุ่นพึ่งพ่อแม่ไม่ได้ ก็จะหันไปพึ่งพาเพื่อน ๆ บางคนหันไปพึ่งยาเสพติด เมื่อครอบครัวเริ่มอ่อนแอ ล้นคลอน ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมส่วนรวมในอนาคต เพราะครอบครัวเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด ถ้าครอบครัวมีปัญหาจะส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมภายนอก (สุริยเดว ทรีปาตี, 2550 : 3) ในเรื่องจิตสาธารณะ ถ้าคนในสังคมมีจิตสำนึกสาธารณะบกพร่อง จะมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชน ประเทศชาติ และโลก (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2547 : 2)

จิตสาธารณะจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องปลูกฝังให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคม การมีจิตสาธารณะ เป็นความรับผิดชอบในตนเอง แม้จะได้รับการอบรม สั่งสอน ถ้าหากใจไม่ยอมรับจิตสาธารณะก็จะไม่เกิด ถ้าสามารถปลูกฝัง ส่งเสริม หรือพัฒนาให้เด็กมีจิตสำนึกสาธารณะด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้เด็กมีจิตใจที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อาสาดูแลรับผิดชอบสมบัติส่วนรวม มีการใช้สมบัติของส่วนรวมอย่างเห็นคุณค่าใช้อย่างทะนุถนอม รู้จักการแบ่งปันโอกาสในการใช้ของส่วนรวมให้ผู้อื่น เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดจากการเอาใจเปรียบคนอื่น ปัญหาการทำลายสาธารณะสมบัติต่างๆ จะลดลง การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์พวกพ้องก็จะลดน้อยลง และจะนำมาสู่สังคมที่พัฒนาขึ้น (นวรินทร์ ตาก้อนทอง, 2551 : 5-6)

จากความสำคัญของการมีจิตสาธารณะที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยสนใจศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนต่อไป

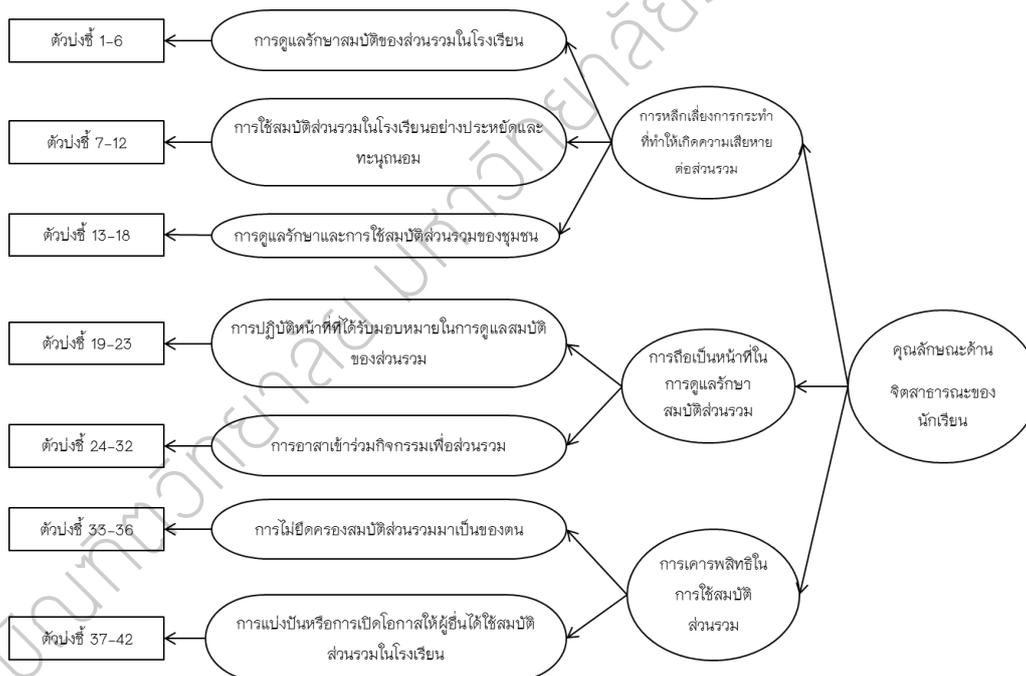
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเช่น อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์ (2550 : 18) ลัดดาวัลย์ เกษมเนตรและคณะ (2547, หน้า 2-3) บุญทัน ภูบาล (2549 : 24-25) พิริยา นิลมาต (2550 : 23) สุคนธรส หุตะวัฒน์ (2554 : 11) เจษฎา หนูรุ่น (2551 : 4) เจนต์จุฬา คำดี (2553 : 17) และเพชรรุ้ง แยมพจนา (2553, หน้า 24) และนำมากำหนดกรอบความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย 42 ตัวบ่งชี้ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,777 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 352 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางหาโรยามาเน่ควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่าโดยใช้สัดส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์ 20 : 1 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. แบบสอบถามคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน
2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน
3. วิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

4. สร้างแบบสอบถามคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
7. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

8.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

8.3 ค่าการวัดความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis)

8.4 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวบ่งชี้

8.5 วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัย

สร้างขึ้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL ค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องได้แก่ ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square statistics) ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) และค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าต้องประกอบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบย่อย 42 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม จำนวน 18 ตัวบ่งชี้ ด้านการถือเป็นที่ในการดูแลรักษาสมบัติส่วนรวม จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ และด้านการเคารพสิทธิในการใช้สมบัติส่วนรวม จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1.1 องค์ประกอบหลักด้านการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในโรงเรียน การดูแลรักษาและการใช้สมบัติส่วนรวมของชุมชน และการใช้สมบัติส่วนรวมในโรงเรียนอย่างประหยัดและทะนุถนอม ซึ่งมีจำนวน 18 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

1.2 องค์ประกอบหลักด้านการถือป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาสมบัติส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การอาสาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการดูแลสมบัติของส่วนรวม ซึ่งมีจำนวน 14 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

1.3 องค์ประกอบหลักด้านการเคารพสิทธิในการใช้สมบัติส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การไม่ยึดครองสมบัติส่วนรวมมาเป็นของตน และการแบ่งปันหรือการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สมบัติส่วนรวมในโรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปตามขั้นตอนการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์การสร้างสเกลองค์ประกอบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งก่อนการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวบ่งชี้ทั้ง 42 ตัวบ่งชี้ พบว่า สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในแต่ละโมเดลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ทุกค่า สรุปได้ว่าโมเดลมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า โมเดลตามสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า แสดงว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 42 ตัวบ่งชี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2.2 การวิเคราะห์การพัฒนาตัวบ่งชี้รวมคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่า ไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1.25 ไม่มีนัยสำคัญ ค่า df เท่ากับ 6 เมื่อพิจารณา χ^2/df มีค่าเท่ากับ .21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์คือ ต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ .99 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .00 ($\chi^2 = 1.25$, $df = 6$, $P = .97$, $GFI = 1.00$, $AGFI = .99$, $RMSEA = .00$) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นผลมาจากข้อค้นพบในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวมโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งพบว่าตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนทั้ง 42 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ดังนั้น

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดหรือแบบประเมินคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะ โดยยึดตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 2 ที่พบในการวิจัยครั้งนี้

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงทดลองโดยนำผลการวิจัยที่ได้จากงานวิจัยคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

เจนต์จุฬา คำดี. ผลของการใช้โปรแกรมสถานการณ์จำลอง เพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านพระบาทท่าเรือ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2553.

เจษฎา หนูรุ่ง. ปัจจัยจิตลักษณะที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.

นวรินทร์ ตาก้อนทอง. จิตสาธารณะ : คุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://ireo.bu.ac.th/moral.doc>. (30 มีนาคม 2557).

บุญทัน ภูบาล. การใช้วีดิทัศน์ละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพิจารณาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

พิริยา นิลมาตร. ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

เพชรรุ่ง แยมพจนา. การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. สารนิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553.

ลัดดาวัลย์ เกษมนตร และคณะ. รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

วิรุณ ตั้งเจริญ. จิตใต้สำนึกของเด็กไทย. มศว พลวัต, 1(1). หน้า 2-3. 2547.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2554.

สมโชค เจริญการ. เด็กและเยาวชนกับจิตสาธารณะ(Public Mind). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://www.oknation.net>. (18 เมษายน 2557)

สุคนธรส หุตะวัฒนะ. ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยเทคนิคการเสนอตัวแบบผ่านภาพการ์ตูนร่วมกับการชี้แนะทางวาจา ที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

สุริยเดว ทรีปาตี. นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.manager.co.th>.

(17 เมษายน 2557)

อัญชลี ยิ่งรักพันธุ์. ผลการใช้สถานการณ์จำลองผลงานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร